

Beroepscompetentieprofiel Kapitein Binnenvaart

Regie: VTL
Datum wijzigen: 19 januari 2004
Versie definitief

Er bestaat in het Nederlands een dilemma als het gaat over het gebruik van woorden die als mannelijk en vrouwelijk geïnterpreteerd kunnen worden. We zouden consequent kunnen werken met 'hij/zij' en 'zijn/haar', maar dat geeft een gedwongenheid die wij stilistisch niet verantwoord vinden. De personen die de handelingen verrichten of beschreven worden, kunnen in onze optiek net zo goed mannen zijn als vrouwen.

Inhoudsopgave

Leeswijzer bij het beroepscompetentieprofiel	3
Beroepscompetentieprofiel Kapitein Binnenvaart	5
Algemene informatie.....	5
Mogelijke functiebenamingen.....	6
Loopbaanmogelijkheden	6
Beroepsbeschrijving	6
Trends / Innovaties	7
Kerntaken van het beroep	7
Kerntaak 1 Voert nautische werkzaamheden uit	8
Kerntaak 2 Draagt zorg voor de lading van het binnenvaartschip	9
Kerntaak 3 Draagt zorg voor onderhoud en reparatie van het binnenvaartschip	10
Kerntaak 4 Draagt zorg voor het voorkomen en afhandelen van ongevallen en calamiteiten	11
Kerntaak 5 Geeft leiding.....	12
Kerntaak 6 Draagt zorg voor bedrijfsbeleid en –uitvoering	13
Kernopgaven van het beroep	13
Overzichtschaam beroepscompetenties en kerntaken	14
Overzichtschaam beroepscompetenties en kernopgave	14
Beroepscompetenties met succescriteria	15
Nr. 1 Navigeren	15
Nr. 2 Varen en manoeuvreren	15
Nr. 3 Meren, ontmeren en ankeren	15
Nr. 4 (Ont)koppelen duwbakken.....	16
Nr. 5 Zeeklaar maken van schip.....	16
Nr. 6 Laden en lossen	17
Nr. 7 Uitvoeren van onderhoud en reparaties	18
Nr. 8 Uitvoeren werktuigkundige werkzaamheden.....	18
Nr. 9 Voorkomen en afhandelen van ongevallen en calamiteiten.....	19
Nr. 10 Verzorgen van huishouden.....	19
Nr. 11 Leidinggeven	19
Nr. 12 Opleiden van bemanning/leerlingen	20
Nr. 13 Bedrijfsbeleid ontwikkelen en uitvoeren	20
Nr. 14 Beheren financiën.....	20
Nr. 15 Samenleven/samenwerken	21
Nr. 16 Vakbekwaamheid onderhouden.....	21

Leeswijzer bij het beroepscompetentieprofiel

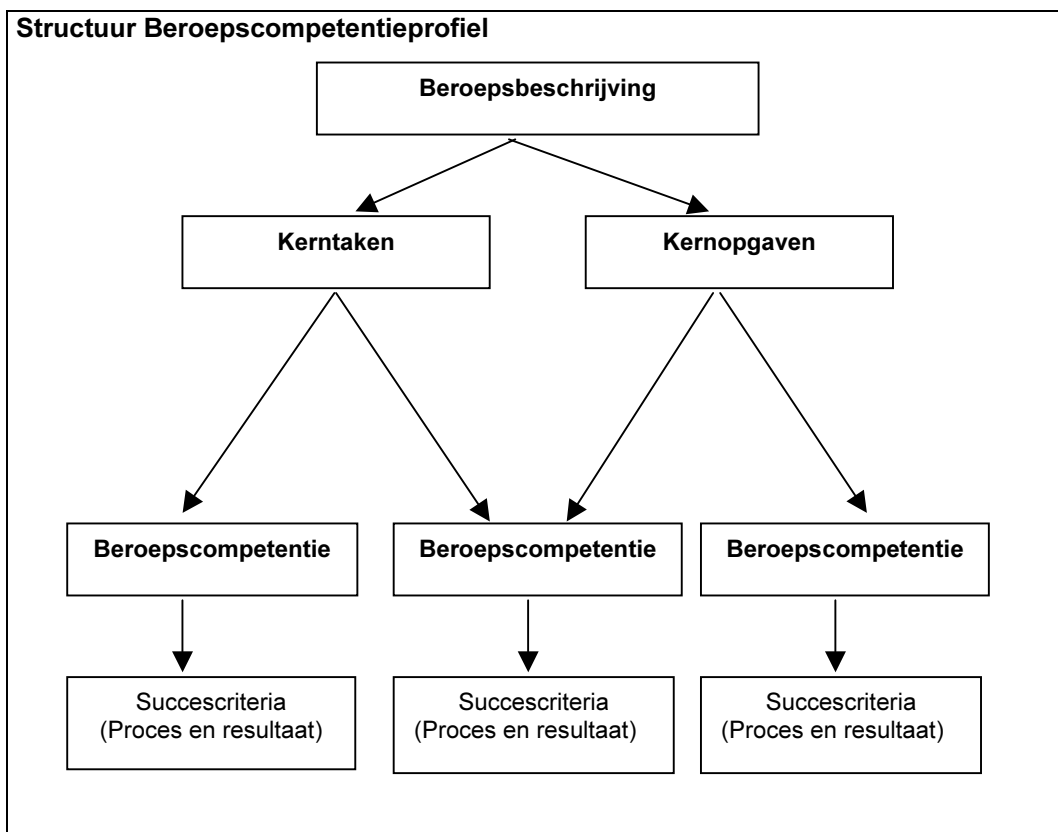
Voor u ligt het beroepscompetentieprofiel (BCP) Kapitein Binnenvaart. Dit BCP beschrijft de beroepspraktijk en de competenties die een vakvolwassen beroepsbeoefenaar heeft. Deze leeswijzer geeft een toelichting op de functie, de structuur en de onderdelen van dit beroepscompetentieprofiel.

Beroepscompetentieprofielen gebruiken we als uitgangspunt voor de ontwikkeling van kwalificatieprofielen. In een kwalificatieprofiel omschrijven we welke competenties een *leerling* (a.s. werknemer) moet beheersen bij het afsluiten van zijn beroepsopleiding.

Het BCP is dus een belangrijke bron voor de competentiegerichte kwalificatiestructuur, het ontwerpen van beroepsopleidingen, leeromgevingen en het vormgeven van toetsnormen (o.a. proeve van bekwaamheid). Het is daarom noodzakelijk dat de beschrijvingen in dit BCP met een regelmaat actueel gehouden worden.

Onderdelen van het beroepscompetentieprofiel:

- **Algemene Informatie:** een beschrijving van de brondocumenten die gebruikt zijn en de beroeps- of functienamen die onder dit BCP vallen.
- **Beroepsbeschrijving:** hierin staat een herkenbare beschrijving van het beroep aan de hand van een aantal vaste begrippen zoals beroepscontext, werkzaamheden, rol en verantwoordelijkheden, de complexiteit, typerende beroepshouding van de beroepsbeoefenaar. Ook worden de trends en innovaties omschreven binnen de (veranderende) markt waarin de beroepsbeoefenaar werkt.

- **Kerntaken:** kerntaken geven de essentie aan van wat een beroepsbeoefenaar doet. Het zijn kenmerkende en betekenisvolle onderdelen van een beroep. Elke kerntaak wordt beschreven aan de hand van vaste punten (proces, rol en verantwoordelijkheden, complexiteit, betrokkenen, hulpmiddelen, kwaliteit van proces en resultaat, keuzes en dilemma's). Dit is een hulpmiddel voor het opstellen van de beroepscompetenties.
- **Kernopgaven:** kernopgaven zijn kritische beroepssituaties, waarbij sprake is van keuzes, dilemma's, spanningsvelden, problemen en/ of kansen. Met deze kernopgaven komt een beroepsbeoefenaar regelmatig in aanraking en ze zijn kenmerkend voor het beroep. Van de beroepsbeoefenaar wordt hierbij een aanpak en een oplossing verwacht. Ze geven ook de afbreukrisico's weer. Kernopgaven verwijzen naar meerdere kerntaken. Ook hieruit kunnen beroepscompetenties worden afgeleid.
- **Competentiematrix:** hierin heeft u een overzicht en kunt u snel zien welke beroepscompetenties horen bij welke kerntaak en kernopgave.
- **Beroepscompetenties:** een opsomming van de competenties van een vakvolwassen beroepsbeoefenaar waarmee hij beroepsrelevante taken en opgaven aankan. Het veronderstelt de aanwezigheid van onderling samenhangende competentie-elementen zoals: kennis, vaardigheden, houdingen, inzichten en/ of persoonlijke eigenschappen (ook als dat in formulering niet tot uitdrukking komt). Bij een uiteindelijke vertaling naar lesprogramma's door scholen zal men aangeven wat leerlingen moeten leren om een bepaalde competentie te kunnen ontwikkelen. De competenties zijn ingedeeld naar de dimensies: vakmatig-methodisch (VM), bestuurlijk, organisatorisch en strategisch (BOS), sociaalcommunicatief (SC) en bijdragen aan ontwikkeling (ONT).
- **Succescriteria:** Dit zijn de criteria waaraan te zien is of de beroepsbeoefenaar de competenties beheerst. Ze omschrijven het resultaat van een bepaald vakmatige handeling/ gedrag en het proces dat leidt tot dit resultaat en zijn onlosmakelijk verbonden aan de beroepscompetenties. Succescriteria geven aan wat het meest essentieel is en wat kritieke factoren zijn in de beroepsuitoefening.

Mochten er na het lezen van dit beroepscompetentieprofiel toch nog zaken onduidelijk zijn, schroom dan niet om vragen te stellen aan VTL, tnv afdeling Ontwikkeling & Innovatie.

Beroepscompetentieprofiel Kapitein Binnenvaart

Algemene informatie	Datum: 19 januari 2004	versie: definitief
Onder regie van kenniscentrum	Afdeling Ontwikkeling & Innovatie	
Ontwikkeld door	Annemarieke Broenink	
Brondocument(en)	<ul style="list-style-type: none"> • Beroepsprofiel kapitein in de Rijn en Binnenvaart (1966); • Eindtermendocument kapitein (2001); • Functieomschrijvingen kapitein Vopak Barging Personnel, Chemgas en Verenigde Tankvaartrederij (2003); • Verslag stagedag op een binnenvaartschip (2003). 	
Legitimering beroepscompetentieprofiel		
- op format vereisten door	VTL	d.d. 20 januari 2004
- op inhoud door	Sociale partners in de binnenvaart met validering door de COB Binnenvaart	d.d. 20 januari 2004

Mogelijke functiebenamingen

- Kapitein-Binnenvaart.
- Kapitein-ondernemer.

Loopbaanmogelijkheden

De kapitein kan zijdelings uitstromen naar functies op de wal bij rederijen, de overheid en overigen.

Beroepsbeschrijving

Beroepscontext
/werkzaamheden

De kapitein-binnenvaart (verder genoemd kapitein) in de Rijn- en binnenvaart is de hoogst-leidinggevende aan boord van een binnenvaartschip. Hij is of (mede)eigenaar van een schip of vaart in dienst van een werkgever.

Met het binnenvaartschip worden goederen en personen op economische wijze vervoerd over binnenwateren tussen verschillende laad- en losplaatsen in Europa. Daarbij kan er een onderscheid gemaakt worden tussen bulkvaart, container- en vrachtvaart, tankvaart, rorovaart, passagiersvaart en duw- en sleepvaart. Afhankelijk van exploitatiewijze wordt er in dagvaart gevaren, semi-continu of volcontinu. De lading wordt op verschillende manieren verworven: door de ondernemer zelf of via een bevrachtingkantoor of een rederij.

De kapitein bepaalt het beleid en de werkzaamheden aan boord van het binnenvaartschip. Hij geeft opdracht tot en/of werkt mee aan de uitvoering van nautische, technische, operationele en civiele taken. Een schip is een relatief kleine werkplek met weinig personen. Er wordt veel samengewerkt en taken worden regelmatig van elkaar overgenomen. Er zijn wel niveaunderschillen in verantwoordelijkheden en uitvoering. De taken van de beroepen in de binnenvaart hebben een grote overeenkomst; varen en manoeuvreren, laden en lossen en onderhoud zijn taken die iedere beroepsbeoefenaar uitvoert op zijn niveau of ondersteunt bij de uitvoering. De kapitein kan dus ook de werkzaamheden van de schipper-binnenvaart of de matroos-binnenvaart uitvoeren.

WETTELIJKE BEROEPSVEREISTEN:

De kapitein moet voldoen aan de eisen die aan de schipper worden gesteld in het besluit bemanningsvoorschriften van de Wet Vaartijden en Bemanningssterkte Binnenvaart en de eisen van het Reglement Onderzoek Schepen op de Rijn. Daarnaast moet de kapitein het diploma ondernemer in de binnenvaart bezitten.

De kapitein moet, afhankelijk van scheepstype, (blijven) voldoen aan de wettelijke (bij)scholingseisen op het gebied van wet- en regelgeving, veiligheid, eerte hulp en milieu.

Rol en
verantwoordelijkheden

De kapitein is eindverantwoordelijk voor het veilig en bedrijfseconomisch inzetten van het schip en de bemanning, met naleving van de wettelijke reglementen en/of regelingen. Hij bepaalt het beleid (veiligheids-, milieuzorg-, kwaliteits- en personeelsbeleid) en de werkzaamheden aan boord van het binnenvaartschip. Indien de kapitein in dienst is van een bedrijf/rederij, is hij aan boord de vertegenwoordiger van de rederij. Hij is daarnaast verantwoordelijk voor de veiligheid en het welzijn van de medewerkers aan boord. Hij begeleidt de bemanningsleden bij het (leren) uitvoeren van de werkzaamheden.

Complexiteit

Naast het toepassen van een groot aantal standaardroutines bestaat het takenpakket van de kapitein uit het aanpassen of sturen van deze routines en het handelen in diverse (onvoorziene) situaties. De kapitein moet kunnen anticiperen en oplossingen bedenken voor probleemsituaties en zijn eigen managementstijl ontwikkelen. Het werken in een internationale omgeving vereist dat de kapitein adequaat kan communiceren in het Nederlands, Duits en Engels.

Typerende beroepshouding De kapitein is ondernemend, accuraat, flexibel, stressbestendig en oplossingsgericht. Hij kan leidinggeven, heeft een helicopterview en is communicatief vaardig. In het algemeen worden werk en vrije tijd aan boord gezamenlijk doorgebracht, hetgeen een bepaalde houding ten opzichte van de andere opvarenden vereist. De kapitein is daarom discreet, integer en heeft een positieve instelling. Hij fungeert hierbij als voorbeeld voor de andere bemanningsleden.

Trends / Innovaties

Marktontwikkelingen	Klanten stellen meer eisen op het gebied van veiligheid, milieu, kwaliteit en dienstverlening. Bedrijven in de binnenvaart breiden hun dienstverlening uit met additionele dienstverlening toegepast op het transport op de binnenwateren. Enerzijds worden de schepen groter (schaalvergroting totdat de infrastructuur belemmeringen oplevert) en anderzijds is er een schaalverkleining om meer gebruik te kunnen maken van de gehele infrastructuur.
Wetgeving	Veranderende wetgeving op het nautisch-technisch en operationeel gebied. De overheid stelt meer eisen op het gebied van veiligheid, milieu, kwaliteit en dienstverlening.
Technologische ontwikkelingen	De werkzaamheden worden geautomatiseerd, het accent van de werkzaamheden komt daardoor meer op controle te liggen. Onder andere zijn er steeds meer machinekamers die volledig vanaf de brug gecontroleerd en bediend worden. Aandacht voor de verbetering en innovatie van de bouw en uitrusting van de schepen bijvoorbeeld schonere verbrandingsmotoren. Er wordt aan boord steeds meer gebruik gemaakt van digitale systemen voor bevrachting, algemene communicatie en nautische taken.
Bedrijfsorganisatorische ontwikkelingen	De bemanning van het binnenvaartschip moet meer werkzaamheden verrichten ten behoeve van het laden en lossen, dekwacht, enzovoorts. De operationele taken aan boord nemen ten opzichte van de nautische taken steeds meer tijd in beslag.
Internationale ontwikkelingen	Toename van Europese wet- en regelgeving, bijvoorbeeld op het gebied van gevaarlijke stoffen (ADNR), arbeidstijden en –omstandigheden. De wet- en regelgeving die betrekking heeft op de vaarwegen wordt geharmoniseerd. Toename van de arbeidsmobiliteit vanuit andere Europese landen.

Kerntaken van het beroep

- 1 Voert nautische werkzaamheden uit.
- 2 Draagt zorg voor de lading van het binnenvaartschip.
- 3 Draagt zorg voor onderhoud en reparatie van het binnenvaartschip.
- 4 Draagt zorg voor het voorkomen en afhandelen van ongevallen en calamiteiten.
- 5 Geeft leiding.
- 6 Draagt zorg voor bedrijfsbeleid en –uitvoering.

Kerntaak 1 Voert nautische werkzaamheden uit	
Proces	<p>De nautische werkzaamheden bestaan uit het navigeren, het varen en manoeuvreren, het meren, ontmeren en ankeren, het zeeklaar maken en het (ont)koppelen van duwbakken.</p> <p>Navigeren: De kapitein maakt de reisvoorbereidingen, stelt de vaarroute op de binnenwateren van Europa vast en geeft hierover instructies aan de bemanning. Tijdens de vaart voert de kapitein regelmatig controles uit en past waar nodig de route aan.</p> <p>Varen en manoeuvreren: De kapitein bestuurt het schip op de binnenwateren en langs kunstwerken met gebruikmaking van alle besturingsmogelijkheden. Indien nodig communiceert hij met de bemanningsleden, andere schepen en/of instanties aan de wal. Hij registreert de dienst- en rusttijden in het vaartijdenboek.</p> <p>Overige nautische taken: De kapitein geeft leiding aan of is betrokken bij de uitvoering van het meren, ontmeren, ankeren, zeeklaar maken en ontkoppelen van duwbakken.</p>
Rol / verantwoordelijkheden	De kapitein is verantwoordelijk voor het veilig en economisch voeren van het binnenvaartschip. Hij deelt daarbij de werkzaamheden en bemanningsinzet op een zodanige wijze in dat een snelle en veilige doorloop van nautische activiteiten zeker gesteld is.
Complexiteit	<p>Bij het uitvoeren van en het leidinggeven aan de nautische werkzaamheden volgt de kapitein in principe standaardprocedures. Factoren, die aanpassing van deze procedures vragen en het nemen van beslissingen vereisen, zijn:- Zware weersomstandigheden (zicht/helderheid, storm).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kunnen omgaan met tijdsdruk. • De aanwezigheid van het overig scheepvaartverkeer, kunstwerken en steigers/kades van laad/los installaties. • Het manoeuvreren onder alle omstandigheden (zoals bij een sluis, tussen schepen in, voor een steiger/kade). • De onderlinge verstandhouding en culturele verschillen tussen de bemanningsleden. • Stabiliteitsproblemen door de lading. • Het varen op ruime vaarwaters, bijvoorbeeld Westerschelde, IJsselmeer en Waddenzee.
Betrokkenen	De kapitein heeft bij de uitvoering van deze kerntaak te maken met de bemanning, de rederij/bevrachter, de beheerders en bevoegde autoriteiten van de vaarwegen, de havenautoriteiten, het overig scheepvaartverkeer en het steigerpersoneel.
(Hulp-)middelen	Hydrografische en elektronische kaarten/boekwerken (GPS), elektronische en optische navigatieapparatuur, voortstuwingssysteem en besturingssystemen, computersystemen, communicatiemiddelen, mechanische en geautomatiseerde hulpmiddelen, werktuigen, gereedschap, persoonlijke reddings- en beschermingsmiddelen.
Kwaliteit van proces en resultaat	De kapitein houdt zich aan het vastgestelde beleid en de voorschriften die binnen het bedrijf gelden, inclusief de (veiligheids)voorschriften van derden (klanten) en de (inter)nationale wetgeving die geldt op de binnenwateren van Europa.

Keuzes en dilemma's	<ul style="list-style-type: none"> • Rendement versus veiligheid: de kapitein moet een afweging maken tussen de continuïteit en snelheid van het (laten) uitvoeren van de nautische werkzaamheden (van invloed op het rendement) en het garanderen van de veiligheid van schip, lading, mens en milieu. De kapitein kan geconfronteerd met moeilijke omstandigheden op de vaarweg en met het weer die hem kunnen noodzaken tot het onderbreken van de reis. • Tijd versus kwaliteit: de kapitein moet kunnen omgaan met veiligheids- en kwaliteitsprocedures onder tijdsdruk. • Zelf uitvoeren versus delegeren: de kapitein moet beslissen of hij de nautische werkzaamheden kan delegeren aan de bemanningsleden ofwel dat hij ze moet begeleiden in de uitvoering dan wel zelf uitvoeren. Indien deze mogelijkheden er niet zijn, moet de kapitein beslissing over het stilleggen van het schip in afwachting van vervanging.
---------------------	---

Kerntaak 2 Draagt zorg voor de lading van het binnenvaartschip

Proces	<p>De kapitein zorgt voor een veilige en economische belading van het schip en goede ladingcondities aan boord tijdens het transport. Hij ontvangt van de rederij/bevrachter gegevens over de lading respectievelijk zoekt zelf contact en onderhandelt met klanten/bevrachters/opdrachtgevers voor het regelen van een lading. De kapitein stelt een laad/losprocedure vast volgens de gebruikelijke procedures of de specifieke afspraken met de betrokken partijen. Hij stelt het te laden vracht/ladingsgewicht vast en maakt een stuwplan aan de hand van het stabiliteitsysteem (op de computer). Hij beheert de ladingpapieren.</p> <p>Tijdens het laden, lossen en reinigen stuurt de kapitein de bemanning bij de diverse noodzakelijke handelingen aan en houdt (permanent) toezicht op het toepassen van de (veiligheids- en milieu)regels en het stuwplan. Hij onderhoudt de contacten met de verlaadinstallaties en de ladingcontroleurs.</p> <p>Tijdens het transport laat de kapitein de conditie van de lading bewaken en neemt waar nodig beslissingen om de gewenste conditie te handhaven. De kapitein voert de ladingadministratie en verwerkt de gegevens in de diverse (computer)systemen.</p>
Rol / verantwoordelijkheden	De kapitein is verantwoordelijk voor het naar tevredenheid van de klanten uitvoeren van de vervoersopdrachten. Daarbij deelt hij de werkzaamheden en bemanningsinzet op een zodanige wijze in dat een snelle en veilige doorloop van operationele activiteiten zeker gesteld is.
Complexiteit	<p>Bij de uitvoering van deze kerntaak volgt de kapitein in principe standaardprocedures. Factoren, die aanpassing van deze procedures vragen en het nemen van beslissingen vereisen, zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stabiliteitsproblemen door verkeerde wijze van belading. • Het werken met gevaarlijke stoffen en het voorkomen van lekkage/vrijkomen van deze stoffen met gevolgen voor veiligheid en milieu. • Het werken met persoonlijke beschermingsmiddelen die de fysieke handelingen kunnen belemmeren, onder andere bij hitte of stof. • Communicatieproblemen met bemanning van zeeschepen door taalbarrière.
Betrokkenen	De kapitein heeft bij de uitvoering van deze kerntaak te maken met de bemanning, de rederij/bevrachter, het overslag- en steigerpersoneel, de ladingcontroleurs en scheepvaartinspectie/ classificatiebureaus en de overige overheidsinstanties.
(Hulp-)middelen	Mechanische en geautomatiseerde hulpmiddelen, communicatiemiddelen, werktuigen, gereedschap, persoonlijke reddings- en beschermingsmiddelen en computersystemen.
Kwaliteit van proces en resultaat	Zie kerntaak 1. Tevens dient de kapitein zich te houden aan de voorschriften. Van externe relaties (klanten/verlaadinstallaties) en aan de operationele wet- en regelgeving.
Keuzes en dilemma's	<ul style="list-style-type: none"> • Tijd versus kwaliteit: de kapitein moet kunnen omgaan met veiligheids- en kwaliteitsprocedures onder tijdsdruk. • Rendement versus veiligheid: de kapitein moet beslissen hoeveel lading hij meeneemt ten opzichte van diepgang en stabiliteit.

Kerntaak 3 Draagt zorg voor onderhoud en reparatie van het binnenvaartschip	
Proces	<p>De kapitein draagt zorg voor het totale onderhoud van en reparatie aan het binnenvaartschip, materialen, gereedschappen en materieel (in het bijzonder de veiligheids en reddingsmiddelen). Zowel stilliggend als varend. Het onderhoud is te verdelen in preventief (volgens planning) als curatief (onderhoud).</p> <p>De kapitein verdeelt de onderhoudswerkzaamheden onder alle bemanningsleden, inclusief de kapitein zelf. Hij inspecteert regelmatig de woning, de machinekamer, het dek en de ruimen en zorgt voor een zo groot mogelijke zelfwerkzaamheid van de bemanning. Wanneer de bemanning het probleem niet zelf kan oplossen neemt de kapitein de beslissing over het inschakelen van externe servicemonteurs. Hij ziet erop toe dat deze de werkzaamheden naar behoren uitvoeren binnen de gestelde kaders van kosten, regelgeving, normering en veiligheid.</p> <p>Hij instrueert de bemanning inzake het bewaken van de inventaris en bepaalt wanneer artikelen en materialen moeten worden bijbesteld, bij de rederij/bevrachter of bij andere leveranciers (bunkers en overige scheepsmaterialen). Hij voert hiervoor overleg met de rederij/bevrachter en maakt optimaal gebruik van de faciliteiten van de rederij/het bedrijf. Hij controleert regelmatig de inventarisaties. Hij stelt vast of werkt mee aan het vaststellen van de periodieke werfbeurten.</p> <p>Hij voert administratie over onderhoud, reparaties en voorraadbeheer en verwerkt de wijzigingen in de diverse (computer)systemen. Hij ziet erop toe dat afval op de juiste manier wordt afgevoerd (bij bilgeboot en afgiftepunten).</p> <p>Daarnaast draagt de kapitein de zorg voor een deskundig en veilig gebruik van voortstuwingsinstallaties, (elektrische) hulpsystemen en -werktuigen. Hij houdt toezicht op onderhoudswerkzaamheden uitgevoerd door de overige bemanning.</p>
Rol / verantwoordelijkheden	De kapitein is ervoor verantwoordelijk dat het schip in een technisch verantwoorde conditie blijft verkeren, zodat een optimale veiligheid aan boord van het schip gewaarborgd blijft. Daarbij deelt hij de werkzaamheden en bemanningsinzet op een zodanige wijze in dat een snelle en veilige doorloop van technische en onderhoudsactiviteiten zeker gesteld is.
Complexiteit	<p>Bij de zorg voor onderhoud en reparatie volgt de kapitein in principe standaardprocedures. Factoren, die de uitvoering van de kerntaak kunnen verzwaren en het nemen van beslissingen vereisen, zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zware weersomstandigheden. • Het werken met gevaarlijke stoffen en het voorkomen van lekkage/vrijkomen van deze stoffen met gevolgen voor veiligheid en milieu. • Het werken met persoonlijke beschermingsmiddelen die de fysieke handelingen kunnen belemmeren, onder andere bij hitte of stof. • De onderlinge verstandhouding en culturele verschillen tussen de bemanningsleden.
Betrokkenen	De kapitein heeft bij de uitvoering van deze kerntaak te maken met de bemanning, de servicemonteurs, de rederij/bevrachter en andere leveranciers.
(Hulp-)middelen	Zie kerntaak 2, tevens schilder- en schoonmaakmaterialen.
Kwaliteit van proces en resultaat	Zie kerntaak 2.
Keuzes en dilemma's	<ul style="list-style-type: none"> • Taak A versus taak B: de kapitein moet bepalen wanneer bepaalde werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd, rekening houdend met weersomstandigheden, laad/losactiviteiten en nautische omstandigheden. • Zelf uitvoeren versus delegeren: de kapitein moet inschatten van welke reparaties en onderhoudswerkzaamheden door de bemanning zelf kunnen worden uitgevoerd en wanneer er een servicemonteur moet worden ingeschakeld. • Rendement versus veiligheid: de kapitein moet beslissen wat noodzakelijk is voor een veilige en economische bedrijfsvoering afgezet tegen budgetbeperkingen.

Kerntaak 4 Draagt zorg voor het voorkomen en afhandelen van ongevallen en calamiteiten	
Proces	<p>De kapitein zorgt ervoor dat er rust en duidelijkheid komt in de situatie en dat ieder bemanningslid zijn taak uitvoert. Om goed voorbereid te zijn op de situatie instrueert de kapitein de bemanning regelmatig over de veiligheidsmaatregelen.</p> <p>De kapitein wijkt af van de geldende regels of laat werkzaamheden beëindigen of aanpassen indien de veiligheid van schip, lading, mens en milieu in gevaar dreigen te komen. Hij neemt de leiding bij calamiteiten, schakelt de havenautoriteiten in.</p>
Rol / verantwoordelijkheden	De kapitein is verantwoordelijk voor het veilig voeren van het binnenvaartschip. Daarbij behoort hij alle maatregelen te nemen die in het kader van goed zeemanschap noodzakelijk zijn voor het behoud van schip, lading, mens en milieu.
complexiteit	<p>Bij de uitvoering van deze kerntaak moeten in principe zoveel mogelijk de standaardprocedures gevolgd worden. Bij ongevallen en calamiteiten gaat het echter om hectische en gecompliceerde situaties waar de risico's snel beoordeeld moeten worden en beslissingen moeten worden genomen. Complicerende factoren zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Verkeers- en omgevingsfactoren. • Zware weersomstandigheden. • De aanwezigheid van gevaarlijke stoffen (brandbare en/of toxische). • De mogelijkheid van brand en/of explosie. • De onderlinge verstandhouding en culturele verschillen tussen de bemanningsleden.
Betrokkenen	De kapitein heeft bij de uitvoering van deze kerntaak te maken met de bemanning, de politie, brandweer en hulpverlenende instanties, het overig scheepvaartverkeer en het overslag- en steigerpersoneel.
(Hulp-)middelen	Zie kerntaak 2, verder EHBO kist en brandblusapparatuur.
Kwaliteit van proces en resultaat	Zie kerntaak 2.
Keuzes en dilemma's	Uitvoering versus veiligheid: de persoonlijke veiligheid en de algemene veiligheid afgezet tegen de noodzaak van bepaalde handelingen (in verband met het milieu).

Kerntaak 5 Geeft leiding	
Proces	<p>De kapitein geeft hiërarchisch en functioneel leiding aan de bemanning van het schip. Hij deelt de werkzaamheden op nautisch, technisch, operationeel en veiligheidsgebied in en geeft instructies. Daarbij streeft hij naar uniforme werkmethoden en bespreekt deze methoden met de bemanning, rederij of bedrijf. Hij wijst de vervanging van de diverse functies aan. Hij legt op basis van zijn bevindingen (schriftelijk) vast wanneer en in welke gevallen hij geroepen dient te worden.</p> <p>De kapitein voert functionerings- en beoordelingsgesprekken en organiseert werkoverleg. Hij let daarbij op het functioneren van de bemanning als team en lost eventuele conflicten op. Hij draagt daarnaast zorg voor de praktische en theoretische scholing van de bemanning en stagiaires/leerlingen. Daarbij let hij erop dat de bemanning alle aspecten van het werk kan leren en daarbij speciaal gewezen wordt op veiligheidssituaties, het gebruik van persoonlijke beschermingsmiddelen en de omgang met het materieel. Hij bespreekt de verdere opleidingsmogelijkheden van de bemanning.</p> <p>De kapitein heeft de zorg voor de gezondheid en het welzijn van de bemanningsleden. Hij draagt zorg voor de personeelsadministratie en beheer.</p>
Rol / verantwoordelijkheden	De kapitein heeft de eindverantwoordelijkheid bij het voeren van het bedrijf en het aansturen van de organisatie aan boord. Hij is verantwoordelijk voor de uitvoering van het personeelsbeleid aan boord.
Complexiteit	<p>De leidinggevende rol vergt veel beroepsonafhankelijke vaardigheden en kennis. In diverse situaties zal de kapitein nieuwe oplossingen moeten bedenken en zijn eigen managementstijl moeten ontwikkelen. Factoren die de uitvoering van deze taak kunnen verzwaren zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wijze van exploitatie en scheepstype. • Het werken in een klein team. • Het samenwerken en –leven in een relatief kleine werkomgeving. • De onderlinge verstandhouding en culturele verschillen tussen de bemanningsleden.
Betrokkenen	De kapitein heeft bij de uitvoering van deze kerntaak te maken met de bemanning, de rederij/bevrachter, derden aan boord en de opleidingsinstituten.
(Hulp-)middelen	Werkprocedures, wetgeving, computersystemen.
Kwaliteit van proces en resultaat	Zie kerntaak 2.
Keuzes en dilemma's	<ul style="list-style-type: none"> • Zelf beslissen versus overleggen: bij problemen moet de kapitein afwegen wanneer hij externe hulp inschakelt en wanneer zelfstandig zoeken naar een oplossing gewenst is. • Zelf uitvoeren versus delegeren: de kapitein moet beslissen of de taken gedelegeerd kunnen worden aan de bemanningsleden of dat hij ze zelf moet uitvoeren. Hij moet inschatten of een bemanningslid voldoende competenties bezit om een bepaalde taak zelfstandig uit te voeren. • Sociale verantwoordelijkheid ten opzichte van de bemanning en een zakelijke verantwoordelijkheid ten opzichte van het bedrijf/schip en bemanning.

Kerntaak 6 Draagt zorg voor bedrijfsbeleid en –uitvoering	
Proces	<p>De kapitein stelt op of werkt mee aan het opstellen van een bedrijfs/ondernemingsplan. Hij beslist of doet voorstellen over wijzigingen daarin, onder andere over de meest geschikte ondernemingsvorm, doelstellingen, doelgroep (klanten), investeringen en financieringen.</p> <p>Voor de invulling van het ondernemingsplan werkt de kapitein (mee) aan het doorlopen van de vereiste procedures, rekening houdend met de wet- en regelgeving. Dit omvat onder andere de berekening van de investeringen, het aanvragen van subsidies, het onderhandelen met financieringsinstellingen en verzekeraars en het maken van prijsafspraken met scheepswerven en leveranciers.</p> <p>De kapitein voert het gestelde ondernemings- en scheepsbeleid uit. Hij vertaalt de plannen naar operationeel niveau, beheert de financiën, levert managementinformatie aan, bewaakt (nakoming van) de afspraken met klanten en derden en doet voorstellen voor of beslist over verbetering van de bedrijfsprocessen en de inzet van marketing en PR instrumenten.</p>
Rol / verantwoordelijkheden	De kapitein is (mede) verantwoordelijk voor het opstellen en de uitvoering van het ondernemingsbeleid en voor het aanleveren van gegevens van dit ondernemingsbeleid.
Complexiteit	De uitvoering van deze taak vraagt om inzicht in werk- en financiële processen, een helicopterview en een grote mate van probleemoplossend vermogen.
Betrokkenen	De kapitein heeft bij de uitvoering van deze kerntaak te maken met de rederij/bevrachter, financierders, verzekeringsmaatschappijen, scheepswerven, leveranciers, autoriteiten, klanten en de bemanning.
(Hulp-)middelen	Wetgeving, werkprocedures, computersystemen, communicatiemiddelen.
Kwaliteit van proces en resultaat	Zie kerntaak 2.
Keuzes en dilemma's	Zelfstandigheid versus bevoegdheid: de kapitein moet inschatten of hij een bepaalde beslissing zelfstandig kan nemen of er anderen (binnen of buiten de organisatie) bij moet betrekken.

Kernopgaven van het beroep

1. De kapitein staat voor de opgave om een afweging te maken tussen de continuïteit en snelheid van het (laten) uitvoeren van de werkzaamheden (van invloed op het rendement), de (benodigde) investeringen en het garanderen van de veiligheid van schip, lading, mens en milieu.
2. De kapitein staat voor de opgave om zijn takenpakket uit te voeren en daarbij zijn eigen welzijn/conditie te bewaken. Afhankelijk van de exploitatiewijze werkt de kapitein ook in nacht- en extra diensten.
3. De kapitein staat voor de opgave om een balans te vinden tussen het hebben van een zakelijke werkrelatie met de andere bemanningsleden en de sociale onderlinge verantwoordelijkheid die het samenleven op het schip met zich meebrengt.
4. De kapitein staat voor de opgave om in te schatten wanneer hij externe hulp dient in te schakelen en wanneer zelfstandig zoeken naar een oplossing gewenst is. Omgekeerd moet de kapitein beslissen of de taken gedelegeerd kunnen worden aan de bemanningsleden of dat hij ze zelf moet uitvoeren. Hij moet inschatten of een bemanningslid voldoende competenties bezit om een bepaalde taak zelfstandig uit te voeren.

Overzichtschema beroepscompetenties en kerntaken

OVERZICHTSSCHEMA BEROEPSCOMPETENTIES EN KERNTAKEN		KERNTAAK									
BEROEPSCOMPETENTIES		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
vakmatig-methodisch + sociaal-communicatief (VM+SC)											
1	Navigeren	X				X					
2	Varen en manoeuvreren	X				X					
3	Meren, ontmeren en ankeren	X				X					
4	(Ont)koppelen duwbakken	X				X					
5	Zeeklaar maken van schip	X				X					
6	Laden en lossen	X	X			X					
7	Uitvoeren van onderhoud en reparaties			X		X					
8	Uitvoeren werktuigkundige werkzaamheden			X		X					
9	Voorkomen en afhandelen van ongevallen en calamiteiten	X	X	X	X	X					
10	Verzorgen van huishouden					X					
11	Leidinggeven	X	X	X	X	X	X				
12	Opleiden van bemanning/leerlingen	X	X	X	X	X					
13	Bedrijfsbeleid ontwikkelen en uitvoeren	X	X	X		X	X				
14	Beheren financiën		X	X		X	X				
sociaal-communicatieve (SC)											
15	Samenleven/samenwerken	X	X	X	X	X					
ontwikkelings (ON)											
16	Vakbekwaamheid onderhouden	X	X	X	X	X	X				

Overzichtschema beroepscompetenties en kernopgave

OVERZICHTSSCHEMA BEROEPSCOMPETENTIES EN KERNOPGAVEN		KERNOPGAVE										
BEROEPSCOMPETENTIES		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
vakmatig-methodisch + sociaal-communicatief (VM+SC)												
1	Navigeren	X										
2	Varen en manoeuvreren	X										
3	Meren, ontmeren en ankeren	X										
4	(Ont)koppelen duwbakken	X										
5	Zeeklaar maken van schip	X										
6	Laden en lossen	X										
7	Uitvoeren van onderhoud en reparaties	X										
8	Uitvoeren werktuigkundige werkzaamheden	X										
9	Voorkomen en afhandelen van ongevallen en calamiteiten	X										
10	Verzorgen van huishouden	X										
11	Leidinggeven	X	X	X								
12	Opleiden van bemanning/leerlingen	X	X	X								
13	Bedrijfsbeleid ontwikkelen en uitvoeren				X							
14	Beheren financiën				X							
sociaal-communicatieve (SC)												
15	Samenleven/samenwerken	X	X	X	X							
ontwikkelings (ON)												
16	Vakbekwaamheid onderhouden				X							

Beroepcompetenties met succescriteria

Nr. 1 Navigeren	
Beroepscompetentie VM+SC	De kapitein is in staat om op adequate wijze een vaarroute te bepalen op de binnenwateren van Europa teneinde de door de rederij/bevrachter aangegeven laad- en losplaatsen op veilige en economische wijze te bereiken.
Succescriteria	
Proces	Ontvangt (per computer) gegevens over laad- en losplaatsen.
	Maakt gebruik van hydrografische en elektronische kaarten en elektronische en optische navigatieapparatuur.
	Houdt rekening met getijden, vaardiepte en grootte van het schip en doorvaarthoogte van kunstwerken.
	Informeert naar weersomstandigheden en bijzonderheden per computer/marifoon.
	Schat de benodigde vaartijd in.
	Houdt rekening met de verordeningen in de internationale reglementen.
	Voert regelmatig controles uit en past de route aan.
	Communiqueert de route met de andere bemanningsleden.
	Communiqueert met organisaties op de wal, in het Nederlands, Duits en Engels.
Resultaat	Een bedrijfseconomische en nautisch veilige route.

Nr. 2 Varen en manoeuvreren	
Beroepscompetentie VM+SC	De kapitein is in staat om op adequate wijze het binnenvaartschip te manoeuvreren op de binnenwateren en langs kunstwerken op nautisch veilige en bedrijfseconomische wijze.
Succescriteria	
Proces	Bestuurt het schip met gebruikmaking van alle soorten besturingsmogelijkheden.
	Verwerkt aanwijzingen via communicatiemiddelen van diegene die voorop/achterop staat.
	Maakt gebruik van elektronische hulpmiddelen.
	Let op omstandigheden in het werkgebied, de aanwezigheid van andere schepen en obstakels en omstandigheden zoals weer en stromingen.
	Registreert wachtwissel en de dienst- en rusttijden in het vaartijdenboek.
	Past de van toepassing zijnde reglementen toe.
	Communiqueert met organisatie op de wal, in het Nederlands, Duits en Engels.
Resultaat	Het voeren van het binnenvaartschip op een nautisch veilige en bedrijfseconomische wijze.

Nr. 3 Meren, ontmeren en ankeren	
Beroepscompetentie VM+SC	De kapitein is in staat om op adequate wijze een binnenvaartschip te meren, ontmeren en ankeren om op veilige wijze de reis aan te vangen of te beëindigen.
Succescriteria	
Proces	Ontvangt via de communicatiemiddelen inlichtingen/aanwijzingen van de roerganger over het wat en waar en geeft aanwijzingen over afstanden en obstakels.
	Maakt gebruik van persoonlijke beschermings- en reddingsmiddelen en is alert op onveilige situaties.
	Maakt staaldraden en kunststofrossen vast/los en ruimt deze na gebruik op.
	Plaast wrijfhouten/haalt wrijfhouten op.
	Houdt meerdraden strak bij wisselende waterstanden en bij het laden en lossen.
	Belegt draden aan lage of hoge kade.
	Geeft en ontvangt aanwijzingen aan/van diegene die aanwezig is op het object waaraan het binnenvaartschip gemeerd/ontmeerd wordt.
	Laat het anker vallen/haalt het anker op en maakt daarbij waar mogelijk gebruik van de ankerlier.
	Controleert of het anker houdt.
	Verzorgt de optische tekens conform de reglementen.
Resultaat	Het binnenvaartschip is gemeerd/ontmeerd/geankerd zonder schade.
	Het binnenvaartschip is op betrouwbare wijze gemeerd/ontmeerd/geankerd.

Nr. 4 (Ont)koppelen duwbakken	
Beroepscompetentie VM+SC	De kapitein is in staat om op adequate wijze duwbakken te koppelen en te ontkoppelen op een nautisch veilige wijze.
Succescriteria	
Proces	Ontvangt via de communicatiemiddelen instructies van de roerganger over het wat en waar.
	Verricht controles aan de bakken en de draden.
	Koppelt/ontkoppelt de duwbakken met gebruikmaking van de voorgeschreven uitrustings- en hulpstukken en draden.
	Houdt rekening met de veiligheid van collega's in verband met meerdraden en koppellieve.
	Maakt gebruik van persoonlijke beschermings- en reddingsmiddelen en is alert op onveilige situaties.
Resultaat	De bakken zijn op nautisch veilige wijze gekoppeld/ontkoppeld.
	De bakken zijn gekoppeld/ontkoppeld zonder schade.

Nr. 5 Zeeklaar maken van schip	
Beroepscompetentie VM+SC	De kapitein is in staat om op adequate wijze het binnenvaartschip zeeklaar te maken opdat schip, lading en bemanning geen schade oplopen door zware (weers)omstandigheden.
Succescriteria	
Proces	Sluit ramen, deuren, luiken en watergaten van de woning, machinekamer, het dek en de ruimen.
	Verwijdert en/of zet losstaande voorwerpen vast in de woning, machinekamer, het dek en de ruimen.
	Controleert of de reddingsboot gebruiksklaar is.
	Is alert op onveilige situaties.
Resultaat	Een volgens goed zeemanschap zeeklaar gemaakt binnenvaartschip.
	Varen zonder schade.

Nr. 6 Laden en lossen	
Beroepscompetentie VM+SC	De kapitein is in staat om op adequate wijze werkzaamheden uit te voeren op het gebied van laden, lossen en reinigen van binnenvaartschepen teneinde een veilige en stabiele belading te verkrijgen.
Succescriteria	
Proces	<p>Ontvangt van de rederij/bevrachter gegevens over de lading respectievelijk zoekt zelf contact en onderhandelt met klanten/bevrachters/opdrachtgevers voor het regelen van een lading.</p> <p>Stelt de laad/losprocedure op, stellen te laden vracht/ladingsgewicht vast en maakt een stuwplan.</p> <p>Beheert de laad- en losdocumenten en verwerkt de gegevens in de comupetsystemen.</p> <p>Loopt dekwacht en overlegt met overslagpersoneel en bemanningsleden over voortgang.</p> <p>Stuurt de medewerkers aan en ziet erop toe dat deze werken aan de hand van het stuwplan.</p> <p>Viert meerdraden of haalt ze in tijdens het laden en lossen.</p> <p>Verzorgt het ijkopmeten.</p> <p>Plaats lekbakken/haalt lekbakken weg en hangt kegels op.</p> <p>(Ont)koppelt de laadslangen, gasretourleidingen en laadarmen en bedient de afsluiters.</p> <p>Zorgt voor het leegmaken van de leidingen, het efficiënt strippen en het afgeven van restanten aan verlaadinstallatie.</p> <p>Controleert kwaliteit, temperatuur en juiste positie van de lading en handelt wanneer deze punten afwijken van de norm.</p> <p>Legt de luiken open/dicht en controleert buikdenning op lekkage.</p> <p>Stekert de containers.</p> <p>Meet het zuurstofgehalte en het restant van gevaarlijke dampen in de tanks/ruimen met behulp van losse meetapparatuur.</p> <p>Reinigt van de tanks/de ruimen/de lenskorven door het ontgassen, wassen, uitstomen of droogdweilen en het pompen van de restanten in de slobtanks.</p> <p>Onderhoudt de contacten met de verlaadinstallatie en ladingcontroleurs.</p> <p>Maakt gebruik van persoonlijke beschermings- en reddingsmiddelen en is alert op onveilige situaties.</p>
Resultaat	Lading is aan de hand van het stuwplan op stabiele wijze geladen/gelost.

Nr. 7 Uitvoeren van onderhoud en reparaties	
Beroepscompetentie VM+SC	De kapitein is in staat om op adequate wijze het onderhoud van en kleine reparaties aan het binnenvaartschip uit te voeren teneinde de bedrijfsvoering van het schip te waarborgen.
Succescriteria	
Proces	<p>Verdeelt de onderhoudswerkzaamheden onder alle bemanningsleden.</p> <p>Verricht verfwerkzaamheden aan woning, machinekamer, dek en ruimen.</p> <p>Verricht reinigingswerkzaamheden aan woning, machinekamer, dek, ruimen, gereedschap en onderhoudsmaterialen.</p> <p>Verzamelt afval en geeft deze af op de verzamelplaatsen en /of bilgeboot.</p> <p>Repareert (navigatie)verlichting, buikdenning en luiken.</p> <p>Maakt nieuwe wrijfhouten, splitst staalraden en touwen en legt veelvoorkomende knopen.</p> <p>Controleert veiligheids- en reddingsmiddelen.</p> <p>Voert administratie over het onderhoud en voorraadbeheer in (computer)systeem.</p> <p>Gaat zo efficiënt en kostenbewust mogelijk om met gereedschap, materieel en hulpmiddelen.</p> <p>Bestelt artikelen/materialen bij, bij rederij/bevrachter, leveranciers en bunkerboten.</p> <p>Stelt vast wanneer servicemonteurs met betrekking tot nautische instrumenten, dekapparatuur en andere onderdelen moeten worden ingehuurd, regelt dit en ziet erop toe dat deze servicemonteurs werken binnen het kader van kosten, regelgeving, normering en veiligheid.</p> <p>Houdt zich aan milieu- en veiligheidsvoorschriften en maakt gebruik van persoonlijke beschermings- en reddingsmiddelen.</p>
Resultaat	Het binnenvaartschip verkeert en blijft in een juiste staat voor een goede en veilige vaart.

Nr. 8 Uitvoeren werktuigkundige werkzaamheden	
Beroepscompetentie VM+SC	De kapitein is in staat om op adequate wijze te zorgen bij het gebruik en onderhoud van voorstuwingsinstallaties, (elektrische) hulpsystemen en werktuigen teneinde de bedrijfsvoering van het binnenvaartschip te waarborgen.
Succescriteria	
Proces	<p>Houdt toezicht op onderhoudswerkzaamheden uitgevoerd door de bemanningsleden.</p> <p>Peilt olie en koelwater van de motoren, koppelingen en hydraulische systemen en vult deze bij, controleert de olie op water.</p> <p>Start de motoren na het goedzetten van de olie- en koelwatersystemen.</p> <p>Controleert oliedrukken, luchtdrukken en temperaturen van de motorsystemen tijdens de vaart.</p> <p>Spoort lekkages aan motor op en verhelpt deze.</p> <p>Vult het vetsmeerapparaat bij.</p> <p>Verdeelt bunkervloeistof en tapt waterzakken af van de brandstoftank.</p> <p>Smeert de motoren.</p> <p>Zorgt voor vervanging van smeerolie, smeeroliefilters, gasoliefilters en luchtfilters en controleert de indicator van het luchtfilter.</p> <p>Controleert zuurgraad van de accu's, vult de accu's bij en vet de accupolen in.</p> <p>Controleert ballastsysteem op de juiste stand.</p> <p>Onderhoudt mechanisch bedienbare systemen zoals davit, stuurhuiskolom en ankerlieren.</p> <p>Gaat zo efficiënt en kostenbewust mogelijk om met gereedschap, materieel en hulpmiddelen.</p> <p>Bestelt artikelen/materialen tijdig bij.</p> <p>Stelt vast wanneer servicemonteurs moeten worden ingehuurd, regelt dit en ziet erop toe dat deze servicemonteurs werken binnen het kader van kosten, regelgeving, normering en veiligheid.</p> <p>Houdt zich aan milieu- en veiligheidsvoorschriften en maakt gebruik van persoonlijke beschermings- en reddingsmiddelen.</p>
Resultaat	Goed functionerende voortstuwings- en mechanische systemen.

Nr. 9 Voorkomen en afhandelen van ongevallen en calamiteiten	
Beroepscompetentie VM+BO	De kapitein is in staat om op adequate wijze te handelen bij het voorkomen en afhandelen van ongevallen en calamiteiten.
Succescriteria	
Proces	<p>Geeft regelmatig instructie over de veiligheidsmaatregelen.</p> <p>Geeft aanwijzingen aan de bemanning en zorgt voor rust en overzicht.</p> <p>Schakelt de benodigde instanties in.</p> <p>Verleent eerste hulp.</p> <p>Bevestigt reddingskleed bij gat in de romp/huid van het binnenvaartschip.</p> <p>Laat reddingsboot te water.</p> <p>Haalt drenkelingen aan boord.</p> <p>Werkt volgens vluchtplan en houdt zich aan de milieu- en veiligheidsvoorschriften.</p> <p>Blust (kleine) branden.</p> <p>Verricht noodreparaties.</p> <p>Maakt gebruik van persoonlijke beschermings- en reddingsmiddelen.</p> <p>Zorgt voor een rapportage achteraf aan alle betrokken partijen.</p>
Resultaat	<p>Het behoud van schip, lading, mens en milieu.</p> <p>Voorkomen van verslechtering van de situatie.</p>

Nr. 10 Verzorgen van huishouden	
Beroepscompetentie VM+SC	De kapitein is in staat om op adequate wijze het huishouden aan boord van het schip te verzorgen voor een goede en gezonde woonomgeving.
Succescriteria	
Proces	<p>Verdeelt de huishoudelijke taken onder de bemanningsleden.</p> <p>Slaat voeding en andere huishoudelijke artikelen in en bewaart deze op de vereiste plaatsen.</p> <p>Verzorgt (gevarieerde) maaltijden.</p> <p>Voert persoonlijke verzorging uit.</p> <p>Verzamelt huishoudelijk afval en geeft deze af bij de afvalverzamelpunten.</p> <p>Houdt zich aan de milieu- en veiligheidsvoorschriften.</p> <p>Houdt de drinkwatervoorraad bij.</p>
Resultaat	<p>Een hygiënische woon- en werkomgeving.</p> <p>Een prettige leef- en werksfeer.</p>

Nr. 11 Leidinggeven	
Beroepscompetentie VM+BO	De kapitein is in staat om op adequate wijze leiding te geven aan de werkzaamheden en de bemanningsleden van het binnenvaartschip.
Succescriteria	
Proces	<p>Verdeelt de werkzaamheden onder de bemanningsleden en stelt prioriteiten.</p> <p>Wijst de vervanging van de functies aan en geeft aan wanneer en in welke gevallen hij geroepen dient te worden.</p> <p>Vergewist zich ervan dat de medewerker voldoende competenties bezit om de gedelegeerde taken uit te voeren.</p> <p>Ziet erop toe dat er conform wet- en regelgeving gewerkt wordt en grijpt in indien de veiligheid van het schip, de lading, het milieu, derden en/of bemanning in gevaar dreigen te komen.</p> <p>Heeft oog voor het welzijn van de bemanningsleden en maakt een afweging tussen de sociale en zakelijke verantwoordelijkheid.</p> <p>Voert functionerings- en beoordelingsgesprekken.</p> <p>Organiseert werkoverleg en verbetert teamsamenwerking.</p> <p>Verzorgt de personeelsadministratie en het personeelsbeheer (inclusief verzuim- en vakantiedagen).</p> <p>Pakt conflicten en problemen aan en lost deze op.</p>
Resultaat	<p>Een goede, bedrijfseconomische en veilige gang van zaken aan boord.</p> <p>Gemotiveerde en goed opgeleide medewerkers.</p>

Nr. 12 Opleiden van bemanning/leerlingen	
Beroepscompetentie VM+SC	De kapitein is in staat om op adequate wijze bemanningsleden en leerlingen te begeleiden opdat deze de kerntaken op veilige en juiste wijze leren uitvoeren.
Succescriteria	
Proces	Heeft een positieve instelling en vervult een voorbeeldfunctie voor de overige bemanning.
	Geeft voor en tijdens de werkzaamheden instructies,
	Zorgt ervoor dat bemanningslid/leerling alle aspecten van het werk een keer mee maakt.
	Laat bemanningslid/leerling zodra mogelijk zelfstandig optreden.
	Grijpt in bij onveilige situaties.
	Geeft op zorgvuldige wijze feedback.
Resultaat	Een goed opgeleide en gemotiveerde bemanningslid/leerling.

Nr. 13 Bedrijfsbeleid ontwikkelen en uitvoeren	
Beroepscompetentie VM+BO	De kapitein is in staat om op adequate wijze het bedrijfsbeleid (mee) te ontwikkelen en uitvoering te geven aan dit bedrijfsbeleid.
Succescriteria	
Proces	Stelt (of werkt mee aan) het ondernemingsplan (op).
	Beslist (mee) over wijzigingen, ondernemingsvorm, doelstellingen, doelgroep (klanten), investeringen, financieringen en verzekeringen.
	Onderhandelt (of werkt mee aan de onderhandeling) met klanten, financieringsinstellingen, verzekeraars, leveranciers en scheepswerven.
	Vertaalt de plannen naar operationeel niveau en informeert de bemanning over het bedrijfsbeleid.
	Lever managementinformatie aan en bespreekt deze met derden (binnen en buiten de organisatie).
	Speelt in op de wensen van de klant en bewaakt afspraken met klanten en derden.
	Doet voorstellen voor verbetering van het bedrijfsbeleid en de inzet van marketing en PR instrumenten.
	Werkt mee aan het verkrijgen van naamsbekendheid en het opbouwen van een positief imago.
Resultaat	Een effectief en efficiënt bedrijfsbeleid/bedrijfsproces.

Nr. 14 Beheren financiën	
Beroepscompetentie VM+BO	De kapitein is in staat om op adequate en betrouwbare wijze de financiën met betrekking tot het binnenvaartschip (mee) te beheren ter ondersteuning van de bedrijfsvoering.
Succescriteria	
Proces	Bewaakt de liquiditeit en de solvabiliteit.
	Stelt een kostenbegroting op en bewaakt de werkelijke kosten.
	Stelt facturen op en verricht betalingen en bewaakt de stand van zaken met betrekking tot crediteuren en debiteuren.
	Lever managementinformatie aan en voert overleg met financiële.
Resultaat	Een effectief financieel beheer om de continuïteit en het voortbestaan van het bedrijf te waarborgen.

Nr. 15 Samenleven/samenwerken	
Beroepscompetentie SC	De kapitein is in staat om op adequate wijze samen te werken en te wonen met collega's en andere betrokkenen, opdat er een goede leef- en werksfeer bestaat.
Succescriteria	
Proces	Stelt zich bij de werkzaamheden coöperatief en dienstverlenend op.
	Gaat bewust om met kritiek (geven en krijgen).
	Zorgt voor een juiste overdracht van de werkzaamheden tijdens de wisselingen van de wacht.
	Gaat verantwoordelijk en flexibel om met de andere opvarenden.
	Bewaakt eigen conditie en geeft tijdig grenzen aan.
Resultaat	Een prettige leef- en werksfeer.
Nr. 16 Vakbekwaamheid onderhouden	
Beroepscompetentie ON	De kapitein is in staat om op adequate wijze nieuwe ontwikkelingen in het beroep te volgen en toe te passen teneinde zijn vakbekwaamheid te behouden.
Succescriteria	
Proces	Volgt de ontwikkelingen op het gebied van veiligheid, eerste hulp en milieu via de media, de wetgeving en informatie van de rederij/bevrachter.
	Volgt benodigde cursussen/trainingen met inzet en doorzettingsvermogen.
	Stelt functionele en realistische leerdoelen.
	Bekwaamt zich verder in het Nederlands, Duits en Engels.
Resultaat	Vakbekwame medewerker.

